

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Sha'arei Tefillah Publication

29 Parker Blvd. Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת שמות SHABBOS PARSHAS SH'MOS

כ"א' טבת תשנ"ט JANUARY 9, 1999

לכל זמן ועת

הדלקת נרות - 27: 4	שקיעה/יום השבת - 46: 4
זמן קריאת שמע/מ"א - 06: 9	צאת הכוכבים/מעריב - 36: 5
זמן קריאת שמע/גר"א - 42: 9	לשיטת רבינו תם - 58: 5

מדעת עליון

למילדות העבריות אשר שם האחת שפרה ושם השנית פועה וגו' (א-טו)
רש"י מפרש לנו ששפרה זו יוכבד, ע"ש שמשפרת את הולד. ופועה זו מרים
על שם שפועה ומדברת והוגה לילד, כדרך הנשים המפייסות תינוק הבוכה.
ויש להבין, הלא אלו המיילדות היו נביאות, והיו הן במדרגות גבוהות ונעלות.
וא"כ מדוע אפוא מבליטה התורה ומשבחת דוקא את עובדת היותן מיילדות -
ששפרו את הולד ופייסו את התינוק - ולא מחמת חשיבותן וגדלותן?
אלא תירץ הגמ"ר שמואל רוזובסקי זצ"ל בס' זכרון שמואל שעיקר
שלימות האדם הוא כשעובד את ה' בכל כוחו, ובאותם תכונות וטבעים שחונן
בהם. ע"י אותם תכונות וטבעים המיוחדים לו, יכול האדם להגיע ל"שלימות"
כוללת ולדרגות הנעלות והגבוהות ביותר.

יוכבד ומרים, אותן שתי נביאות בישראל, אם ובתה, למרות מדריגות
הנעליות, מ"מ עיקר מעלתן היה באותו חלק המיוחד והעיקרי שבהן - בתורת
נשים. לפיכך כשבאה התורה לשבחן, שיבחה דוקא את אותו חלק מיוחד
שלחן ואת התעסקותן בו במסירות נפש ובנאמנות.

הלא אהרן אחיך וכו' הנה יוצא לקראתך וראך ושמח בלבו וגו' (ד-יד)
חז"ל מלמדים לנו שאילו היה יודע אהרן שהקב"ה מכתוב עליו "הנה הוא
יוצא לקראתך", בתופים ובמחולות היה יוצא לקראת משה אחיו עיי"ש.
והלא, איך יעלה על הדעת שאהרן הכהן, משיח ה', יהיה לו חפץ ורצון להיות

וילך משה וישב אל יתר חתנו ויאמר לו אלכה נא ואשובה אל אחי (ד-י)

Rashi tells us that Moshe asked permission of his father-in-law to leave Midian. Why did Moshe Rabbeinu have to request permission from Yisro, if Hashem ordered him to go to Egypt to deliver Bnei Yisroel from bondage? If Yisro would have said no, would Moshe have stayed?

Says the Alter of Slabodka, R' Noson Tzvi Finkel ZT"L, we learn a very important lesson from here. Moshe Rabbeinu knew that nothing must stand in the way of fulfilling Hashem's order. But Moshe also knew that he must be a *mentsch* and conduct himself with decency, and since Yisro opened his home to him when he was a fugitive, he felt compelled to seek his advice. The Torah relates this to us to teach us that Hashem approved of Moshe's demeanor and the Derech Eretz which he showed.

Were it not for this quality of gratitude and הכרת הטוב for his father-in-law, Moshe would not have been worthy of being the leader of the nation.

הלכה ברורה בענין הלכות שבת

Any item that is usually worn to promote healing or prevent injury, is considered subordinate to the body and may be worn outdoors on Shabbos. If a wound is treated with a medical ointment, it is permitted to cover it with an article of value (e.g. a handkerchief). It is considered subordinate to the body since it keeps the ointment on the wound and promotes healing. If the wound is not treated with ointment, but is merely covered with a bandage to prevent scraping or infection, if at all possible, one should use an item of negligible value that will be discarded after it's use (e.g. a band-aid). Since the bandage has little intrinsic value, it is readily considered subordinate to the body. A wound covered with gauze may be secured with clips or medical tape, since the primary function is for fastening and it is considered subordinate to the gauze bandage.

THIS ISSUE DEDICATED IN SPECIAL HONOR OF

נ"י HABOCHUR SHMUEL ORBACH

ON THE OCCASION OF HIS BAR MITZVAH.

MAZEL TOV TO HARAV MORDECHAI ORBACH & FAMILY

יה"ר שתזכה לגדל בתורה ויר"ש ומעשים טובים אכ"ר

For information, sponsorship or dedications, call 914-362-4380.

concentration. After a while, he opened his eyes and in a low and serious voice he said, "This morning we read in the Torah about Moshe Rabbeinu *"He saw there was no man, so he struck down the Egyptian and hid him in the sand."* I believe that this Possuk has within it another meaning that pertains to your situation. Let us explain it this way: *"We can see that this evil landowner of yours is not one worthy to be called a 'man', - 'וירא כי אין איש' - In heaven, it is decided that he should be punished - struck down and removed from this world. However, this action need not have been carried out today, on Shabbos; rather 'ויטמנהו בחול' - his descent into the earth - his burial - will be done on חול - a weekday."*

The Chassidim left Medzibozh with hope and anticipation and returned to their village. Incredibly, during the week a huge storm broke out in the village and the *Porutz* was struck by lightning and killed instantly. The story of R' Boruch'l and his prophecy was told over in all Chassidic circles for many generations to come.

TORAH GEMS

הבה נתחכמה לו פן ירבה וכו' ונוסף גם הוא על שונאינו וגו' (א-י)

The Gemarah (סוטה יא) tells us that Paraoh consulted with three advisors on how to oppress the Bnei Yisroel: Bilaam, Iyov and Yisro. Bilaam gave venomous advice and was killed. Iyov remained silent and was punished with pain and suffering. Yisro fled and merited that his descendents would sit as judges in the Sanhedrin. The question is asked: If Iyov offered no advice, why was he punished with pain and suffering?

The **Brisker Rov, R' Yitzchok Zev Soloveitchik ZT"L** explains that Hashem's punishment was given fairly מדה כנגד מדה. Iyov remained silent because he thought that any indignant cry on his part would be in vain. In order to show him the error of his thinking, he was punished in the form of physical suffering, for Iyov, when in pain, would cry out despite the fact that he knew his crying would not help relieve the pain. If Iyov would have been affected by the suffering of Bnei Yisroel, he would have spoke up. His silence indicated a lack of compassion.

מכובד בעיני כל הדורות?

וביאר מרן הג"ר אלעזר מן שך שליט"א, שח"ו לומר כן, אלא אדרבה כוונת חז"ל במאמר זה להודיע אותנו את טהרת לבבו של אהרן הכהן, כי על אף שהיה גדול בשנים ממשה רבינו ע"ה, ועל אף שכבר היה מורגל להתנבאות לכלל ישראל בשכבר הימים, אעפ"כ היתה שמחתו שלמה במה שבחר ה' במשה אחיו, עד שהיה מסוגל לצאת לקראתו בתופים ובמחולות. אלא שלא הרגיש אהרן צורך לצאת בתופים באותה שעה - אבל לא שהיה בזה איזה חסרון ופגם בשלימות שמחתו.

ע"ז אמרו חכמינו ז"ל כי אילו היה יודע אהרן שהקב"ה מכתוב עליו - היינו שמעשהו איננו מעשה פרטי של אדם פרטי, אלא זהו מעשה נצחי הנכתב בתורה הקדושה המורה דרך ההנהגה לכל הדורות, דוקא בתופים ובמחולות היה אהרן הכהן יוצא לקראת משה רבינו עליו השלום לכבדו ולהראות שמחתו במה שבחר השי"ת בו להיות נביא בישראל..

מעשה אבות....סימן לבנים

וירא כי אין איש ויך את המצרי ויטמנהו בחול וגו' (ב-יב)

A famous story among the Chassidim is the one told about the Tzaddik, **R' Boruch'l of Medzibozh ZT"L**, the famed grandson of the holy **Ba'al Shem Tov ZT"L**. Groups of devoted followers of the Ba'al Shem Tov would travel to the court of R' Boruch'l after the passing of their Rebbe, to seek words of Torah and Chassidus, and to bask in the holy glow of Shabbos spent in the confines of the Rebbe.

One such group of Chassidim made the long journey from their far-off village and thoroughly enjoyed the wonderful Shabbos spent in Medzibozh. When Shabbos was over, they all came to the Rebbe to seek Berachos for themselves and their family before their return trip. R' Boruch'l inquired as to the state of affairs in their village and the people related how a new *Porutz* - landowner, just arrived in town and, being that he was an ardent anti-semite, he was already making their live's miserable and practically intolerable with his harsh decrees. The villagers then asked the Rebbe if he could give them a Berachah to protect themselves and their families from this vicious Rashah.

The Rebbe closed his eyes for a few moments, deep in thought and